

Sygn. akt VI U 1012/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie

Przewodniczący SSO Bogumiła Rdzeń

Protokolant woźny sądowy Magdalena Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2014 roku w Radomiu

sprawy (...)Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

przy udziale zainteresowanego A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 15 marca 2013 roku Nr (...)

I. odwołanie oddala;

II. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI U 1012/13

UZASADNIENIE

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. w dniu 17 kwietnia 2013 roku wniosła do organu rentowego – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odwołanie od jego decyzji z dnia 15 marca 2013 roku o nr (...)stwierdzającej, że A. K. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. w okresie od 04.05 do 31.12. 2009 roku oraz zobowiązującej do przekazania organowi rentowemu dokumentów zgłoszeniowych oraz rozliczeniowych. W uzasadnieniu wskazano, że decyzja organu rentowego jest błędna. Zgodnie bowiem z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 205, poz. 1575 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązujących w latach 2008 – 2009 ubezpieczeniu wypadkowemu podlegali zleceniobiorcy, którzy wykonywali zlecenie w siedzibie lub miejscu prowadzenia działalności przez zleceniodawcę. Wyłączenie z ubezpieczenia wypadkowego sytuacji wykonywania przez zleceniobiorcę pracy poza siedzibą lub miejscem prowadzenia działalności zleceniodawcy stanowi konsekwencję tego, że w tych wypadkach zleceniodawca nie organizuje zatrudnienia i nie ma bezpośredniego wpływu na warunki wykonywania pracy przez zleceniobiorców. Tym samym brak składek jest przesłanką do obciążenia go obowiązkiem opłacania składek na ubezpieczenie

wypadkowe, co zwalnia od ponoszenia odpowiedzialności cywilnej za zaistniałe wypadki przy wykonywaniu zlecenia. Nie można przyjąć, że formalny wpis w ewidencji działalności gospodarczej o miejscu prowadzenia działalności gospodarczej miałyby przesądzać o miejscu jej prowadzenia w rozumieniu art. 12 ust. 3 ustawy systemowej, bez względu na konkretne warunki wykonywania zlecenia. Na pojęcie miejsca prowadzenia działalności gospodarczej przez zleceniodawcę w rozumieniu tego przepisu składa się substrat materialny w postaci zorganizowanej przez zleceniodawcę infrastruktury, organizowanie przez niego pracy i nadzór nad wykonywaniem zlecenia. Gdyby organ dokonał oceny miejsca wykonywania czynności przez A. K. w znaczeniu określonym przez Sąd Najwyższy, to nie uznałby, że wykonując zainstalowanie systemu alarmowego u kontrahenta wnioskodawcy A. K. wykonywał czynności w miejscu prowadzenia przez wnioskodawcę działalności. W dozorowanym obiekcie nie wystąpił bowiem żaden substrat materialny wskazujący na prowadzenie w nim działalności przez wnioskodawcę.

Wskazując na powyższe odwołująca się wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych (odwołanie – k. 2-3).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego odwołanie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. W trakcie przeprowadzonej kontroli, ustalono, że A. K. z tytułu wykonywania umowy zlecenia został zgłoszony do ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i zdrowotnego, a nie został zgłoszony do ubezpieczenia wypadkowego. Z umowy zlecenia wynika, że ubezpieczony świadczył pracę w miejscu prowadzenia działalności zleceniodawcy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego (sygn. Akt I UK 185/10, I UK 174/10, II UK 87/10, I UK 163/10) miejsca pracy wskazanego przez zleceniodawcę nie można wyłączyć z pojęcia „miejsca prowadzenia działalności zleceniodawcy”. Ponieważ A. K. instalował systemy alarmowe u kontrahentów wnioskodawcy, a więc było to miejsce wskazane przez wnioskodawcę, wyłączenie z art. 12 ust. 3 ustawy systemowej nie miało do niego zastosowania (odpowiedź na odwołanie – k.4).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 04 maja 2009 roku (...)Sp. z o. o. w R. zawarła z A. K. umowę, która została nazwana jako „umowa zlecenie”, przedmiotem której było zobowiązanie się A. K. do wykonania pracy jako pracownik ochrony – do zainstalowania systemu alarmowego. W umowie wskazano, że zleceniobiorca będzie wykonywał czynności wynikające z umowy osobiście, regulując indywidualnie rytm pracy, przy instalowaniu urządzeń alarmowych (§ 1 ust. 1 umowy). Umowa została zawarta na czas nieokreślony od dnia 04 maja 2009 roku (§ 1 ust. 2 umowy). Za wykonanie prac określonych umową A. K. przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 1 276 złotych brutto miesięcznie, pomniejszone o kwotę zaliczki na poczet podatku dochodowego (§ 3 umowy).

Określono, że w momencie podpisania umowy zlecenia, zleceniobiorca z tytułu jej wykonywania podlega ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i zdrowotnemu (§ 5 umowy) (dowód : umowa zlecenia z dnia 04 maja 2009 roku, akta ZUS).

Praca A. K. w ramach zawartej umowy polegała na wykonywaniu czynności jako pracownik ochrony – instalator urządzeń alarmowych.

A. K. był zgłoszony do ubezpieczenia emerytalnego, rentowego

i zdrowotnego (okoliczność bezsporna). (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie odprowadzała od wynagrodzenia ubezpieczonego składek na ubezpieczenie wypadkowe w związku z zawarciem z nim umowy zlecenia od 04.05 do 31.12.2009 roku (dowód: protokół kontroli – akta ZUS)

W dniach: 26 – 27 lipca, 30 lipca, 1 sierpnia, 20 sierpnia, 7 września, 17 – 18 września, 19 – 23 listopada, 26 -29 listopada 2012 roku w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością przeprowadzono kontrolę, w wyniku której ustalono, że A. K. - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w dniu 04.05.2009 roku zawarła umowę zlecenia, jednakże w okresie jej wykonywania tj. od 04.05 do 31.12.2009 roku nie zgłosiła zleceniobiorcy do ubezpieczenia

wypadkowego, mimo że pracownik ochrony instalujący urządzenia alarmowe wykonywał czynności w miejscu prowadzenia działalności zleceniodawcy (dowód: protokół kontroli – akta ZUS).

Na podstawie wyników kontroli w przedmiotowej Spółce organ rentowy w dniu 15 marca 2013 roku wydał zaskarżona decyzję, w której stwierdzono, że A. K. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu, jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz płatnika składek (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. w okresie od 04.05 do 31.12.2009 roku oraz zobowiązano Spółkę do przekazania organowi rentowemu dokumentów zgłoszeniowych rozliczeniowych (dowód: decyzja ZUS z dnia 15 marca 2013 roku nr (...)– akta ZUS).

Podstawę ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd stanowiły przedstawione dokumenty. Okoliczności nimi wykazane miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Dotyczyły one treści istniejącego pomiędzy przedmiotową Spółką a zainteresowanym stosunku prawnego, przeprowadzonej kontroli i zasadności wydanych decyzji. Dokumenty te nie budziły sporu co do swej formy i prawdziwości. Dlatego w ocenie Sądu zasługują na walor wiarygodności. Inaczej natomiast niż odwołujący Sąd ocenia obowiązek podlegania przez zleceniobiorcę ubezpieczeniu wypadkowemu z tytułu zawartej umowy zlecenia.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie okolicznością bezsporną między stronami był fakt zawarcia między (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością a A. K. umowy zlecenia oraz fakt, iż z tego tytułu zleceniobiorca podlegał ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i chorobowemu. Spór dotyczył zaś kwestii czy w okresie jej wykonywania, tj. od 04.05 do 31.12.2009 roku A. K. podlegał także ubezpieczeniu wypadkowemu. Skarżąca twierdziła, że A. K. nie podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu, bowiem wykonywał czynności z tytułu umowy zlecenia poza siedzibą Spółki, a zatem miał zastosowanie przepis art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), w brzmieniu obowiązujących w okresie wykonywania umowy zlecenia, zgodnie z którym nie podlegają ubezpieczeniu wypadkowemu osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia, jeżeli wykonują pracę poza siedzibą lub miejscem działalności zleceniodawcy.

Zgodnie z art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442 z późn. zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby będące zleceniobiorcami od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy. Z przepisu art. 12 ust. 1 wskazanej ustawy wynika zasada, że osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu. Wyjątkiem powyższej zasady, określonym w art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), który obowiązywał w dacie wykonywania umowy, jest sytuacja, gdy praca na podstawie umowy zlecenia wykonywana jest poza siedzibą lub miejscem prowadzenia działalności zleceniodawcy. Pojęcie „ miejsce prowadzenia działalności” użyte w tym przepisie nie jest równoznaczne z określeniem miejsca prowadzenia działalności uwidocznionym

w ewidencji działalności gospodarczej czy rejestrze przedsiębiorców. Przy analizie art. 12 ust. 3 wskazanej wyżej ustawy nie można ograniczyć się wyłącznie do jego wykładni literalnej pomijając cel tego przepisu, jakim jest wyłączenie z obowiązkowego ubezpieczenia wypadkowego tych zleceniobiorców, którzy wykonują pracę nie tylko poza siedzibą zleceniodawcy, ale także poza miejscem prowadzenia działalności, a więc poza granicami, do których można rozciągnąć ryzyko ubezpieczenia wypadkowego. Dokonując oceny, czy zleceniobiorca wykonywał pracę poza siedzibą lub miejscem prowadzenia działalności gospodarczej zleceniodawcy należy zatem uwzględnić przedmiot działalności gospodarczej odwołującej się Spółki. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego ten zleceniobiorca, który wykonuje pracę w miejscach wynikających ściśle ze zleceń zleceniodawcy, podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu wypadków przy pracy, bowiem w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych miejsca pracy wskazanego przez zleceniodawcę nie można wyłączyć z pojęcia „miejsca prowadzenia działalności zleceniodawcy” (tak wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 2011 roku, I UK 185/10, LEX nr 896480; por. także wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2009 roku, II UK 40/09, LEX nr 559953).

Wskazać należy, że zgodnie z umową zawartą w dniu 04.05.2009 roku zainteresowany A. K. zobowiązał się do wykonywania pracy jako pracownik ochrony. Praca jego polegała na instalowaniu systemów alarmowych, wykonywał usługi na terenie, gdzie był kierowany przez zleceniodawcę. Czynności, które wykonywał i miejsca, w których świadczył pracę wynikały więc ściśle ze zleceń zleceniodawcy. Poza sporem pozostaje, że zainteresowany wykonywał pracę w miejscu wskazanym przez skarżącą, wobec czego słusznie organ rentowy uznał, iż okres wykonywania umowy podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja ZUS w przedmiocie podlegania przez zainteresowanego A. K. ubezpieczeniu wypadkowemu była prawidłowa, tym samym na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie, uznając je za bezzasadne, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania w pkt II wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc. Zasądzona od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwota 60 złotych stanowi wynagrodzenie pełnomocnika organu rentowego, które zostało określone na podstawie § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 490).